

VÝVOJOVÉ A ZÍSKANÉ PORUCHY ZUBŮ A TVRDÝCH ZUBNÍCH TKÁNÍ

Vlasta Merglová, Romana Ivančaková

Česká stomatologická komora, Havlíček Brain Team, 1. vydání, Praha 2011

ISBN: 978-80-87109-27-4, vázáno, 120 stran, cena 310 Kč

V edici zubního lékařství ČSK vyšla další monografie autorek doc. MUDr. Vlasty Merglové, CSc., a doc. MUDr. Romany Ivančakové, CSc., které si ke spolupráci přizvaly doc. MUDr. Yvonu Mazurovou, CSc. Publikace si klade za cíl shrnout a utřídit poznatky o vývoji zubů a zubních tkání pro potřeby každodenní zubní praxe.

Obsah knihy je rozčleněn do sedmi kapitol a je bohatě doprovázen fotografiemi, rentgenovými snímky, včetně počítačových rekonstrukcí, tabulek a kreseb, vše z archivu autorek.

Po úvodu ve druhé kapitole čtenář najde poznatky o časném stadiu vývoje zubů, histogenezi zubních tkání, mineralizaci a erupci jak dočasné, tak stálé dentice. Srozumitelnost textu zvyšují obrázky a dvě tabulky se základními chronologickými daty mineralizace, erupce a ukončení vývoje kořenů v obou denticích, které jsou důležité pro určení tzv. zubního věku dítěte.

Ve třetí kapitole autorky shrnuly

poznatky o vývojových anomáliích zubů, rozdělené na anomálie počtu zubů, tvaru zubů, velikosti zubů, anomálie tvorby zubních tkání, polohy zubů a poruch prořezávání zubů z časového hlediska. Srozumitelnost textu zvyšuje definice používaných pojmů, množství obrazových příloh a tabulek.

Čtvrtá kapitola je věnována vývojovým anomáliím tvrdých zubních tkání a jejich klinické charakteristice, geneticky podmíněným poruchám (jako jsou např. *amelogenesis imperfecta* a *dentinogenesis imperfecta*), včetně onemocnění, u kterých etiologie není dosud objasněna. Druhou polovinu kapitoly tvoří poruchy tvorby zubních tkání způsobené lokálními zevními příčinami, úrazy a infekcemi a generalizované poruchy způsobené celkovými příčinami. Z nich zaujmou především podrobně zpracované defekty skloviny vyvolané nadměrným příjmem fluoridů a v poslední době tolik diskutovaná molárová a řezáková hypomineralizace popsaná v 70. letech 20. století.

Pátou kapitolu tvoří změny tvrdých zubních tkání způsobené zevními příčinami, eroze skloviny, atrice, abraze a abrakce. Text je opět doplněn několika tabulkami, které se týkají nejen diagnostiky, ale i hodnocení rizik postižení a možnosti preventivních opatření.

Šestá kapitola jen stručně zmiňuje diskolorace tvrdých zubních tkání.

V sedmé kapitole jsou popsány vybrané typické anomálie polohy zu-

bů, které často tvoří klinické rozpaky a o jejichž závažnosti hovoří i to, že ve většině případů vyžadují ošetření specialistou nebo týmovou spolupráci chirurga a ortodontisty. Zmíněny jsou ektopické erupce prvních stálých molárů, transpozice polohy zubů, infraokluze dočasných a stálých molárů a především retence zubů, které jsou z uvedených poruch nejčastější.

Osmou kapitolu tvoří anomálie vývoje a prořezávání zubů z hlediska časového, doplněné opět definicemi základních pojmů. Rozdělení kapitoly na zpomalení vývoje zubů, opoždění prořezávání zubů, urychlení vývoje zubů a urychlení prořezávání zubů nastiňuje tuto složitou problematiku, která se z velké části týká celkových poruch vývoje jedince, a úplný výčet příčin těchto poruch by překročil rozsah publikace. Orientaci opět usnadňují začleněné tabulky.

Text doplňuje poslední kapitola vysvětlující použité zkratky a obsahující seznam vyobrazení, seznam tabulek, použitou literaturu a věcný rejstřík.

Kniha jistě zaujme mnohé kolegy, i když se na první pohled týká především dětského zubního lékařství a ortodontie. Následky vývojových anomálií chrupu provází pacienty po celý život a znalost této problematiky je přínosná pro každého zubního lékaře.

Přes drobné nedostatky v textu a zhoršenou kvalitu některých obrazových příloh patří autorkám poděkování za vytvoření kompaktní publikace, v níž se podařilo shrnout poznatky, které se většinou dostávají ke čtenáři pouze ve fragmentované podobě. Drobné postesknutí mám pouze nad rychle probíhajícími změnami našich vědomostí, které se v knize nepodařilo zcela zachytit, a postrádám nastínění poznatků v molekulární biologii, které v současné době zásadně mění pohledy na etiologii vzniku anomálií zubů a zubních tkání.

MUDr. Přemysl Krejčí, Ph.D.
Olomouc

Křest monografie doc. MUDr. Vlasty Merglové, CSc., (vpravo) a doc. MUDr. Romany Ivančakové, CSc., (uprostřed) se konal u příležitosti kongresu PDD 2011. Kmotrou knihy byla MUDr. Magdalena Koťová, Ph.D. (vlevo).

